

РЕШЕНИЕ

№ 429

гр. София, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Машев

Членове: Златина Рубиева
Петя Алексиева

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Красимир Машев Въззивно гражданско дело
№ 20211000503265 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С Решение № 261983/22.12.2020 г., постановено по гр. дело № 10933/2019 г. по описа на СГС, ГО, I-20 състав, изцяло са уважени предявените от Прокуратурата на Република България срещу „Българска роза-16” ЕООД, И. А. Б. и О. П. С. пасивно субективно съединени регресни иски с правно основание чл. 127, ал. 2 ЗЗД за заплащане на сумата от по 104126,99 лв. (разделно, за всеки един от тях), представляваща платената от Прокуратурата на Република България разлика над припадащата ѝ се част от солидарното задължение общо в размер на 416507,94 лв. (сборът от 239675 лв. - главница, 138328,94 лв. - законната лихва върху главницата, изтекла за периода от 11.11.2013 г. до 18.07.2019 г. и 38504 лв. - разноси по исковото производство, в което със сила на пресъдено нещо е установено, че страните в настоящото дело отговарят солидарно по възникнало парично задължение към „Национален институт за изследване на вино, спиртни напитки и етерични масла” ЕООД, правопреемник на „Държавна лаборатория Българска роза” ЕООД), ведно със законната мораторна лихва от подаване на исковата молба - 20.08.2019 г., до окончателното заплащане на **регресното** вземане.

Срещу така постановеното решение е подадена въззивна жалба от ответника И. А. Б. (чрез назначения му от съда по реда на чл. 47, ал. 6 ГПК особен представител) в частта, в която е уважен предявеният срещу него регресен иск с правно основание чл. 127, ал. 2 ЗЗД за заплащане на припадащата му се част от заплатеното от Прокуратурата на Република България общо парично задължение, принадлежащо на четиримата солидарни длъжници - страни в настоящото исково производство (при възникнала пасивна солидарност към кредитора „Национален институт за изследване на вино, спиртни напитки и етерични масла” ЕООД). Въззивникът поддържа, че при постановяване на обжалваното решение първоинстанционният съд е допуснал процесуално нарушение, изразяващо се в неуважаване

на доказателственото му искане да се изиска и приложи гр. д. № 15271/2013 г. по описа на СГС, I ГО, 21 с-в и дознание ЗМ № 5118/2005 г. (за да противопостави на ищеца общо възражение по чл. 127, ал. 3 ЗЗД и да установи размера на претърпените от него вреди, причинени от ищеца при неизпълнение на задължението да го уведоми за изпълнението). Счита, че в процеса на доказване е останало неустановено правнорелевантното обстоятелство, че между него и ищеца е възникнала пасивна солидарна отговорност за заплащане на глобалната сума по горе описаното гражданско дело. Поддържа изразения в отговора на исковата молба правен довод за недължимост на претендираната законна лихва върху исковата сума, дължима от подаване на исковата молба до окончателното удовлетворяване на регресното вземане, като твърди, че по този начин би се достигнало до анатоцизъм.

В законоустановения срок по чл. 263 ГПК ищецът - Прокуратура на Република България, е подал писмен отговор на въззивната жалба, в която се излагат подробни правни доводи за нейната необоснованост.

Останалите въззиваеми - ответници по предявените пасивно субективно съединени регресни искове („Българска роза-16” ЕООД и О. П. С.), не са подали в законоустановения срок писмен отговор на въззивната жалба, не вземат становище по нея, като не изпращат в проведеното пред САС о. с. з. процесуален представител.

Те не са обжалвали и първоинстанционното решение. Наистина, при учреденото пасивно обикновено другарство, каквото е възникнало между ответниците в настоящото исково производство, всеки необжалвал обикновен другар може да се присъедини към въззивната жалба, предявена от другия обикновен другар - но в преклузивния срок, уреден в чл. 265, ал. 1 ГПК, т.е. до края на първото редовно открито съдебно заседание пред въззивния съд. Такова процесуално искане не е релевирано в този срок от тези ответници, поради което по отношение на уважените срещу тях регресни искове първоинстанционното решение е влязло в сила и въззивният съд не дължи произнасяне.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт.

Жалбите са подадени в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, поради което са допустими.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбата.

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо в обжалваната част.

СГС, ГО, I-20 състав е бил сезиран с пасивно субективно съединени регресни искове с правно основание чл. 127, ал. 2 ЗЗД.

За да постанови решението си, първоинстанционният съд е достигнал до правния извод, че между страните в настоящото исково производство е породена пасивна солидарност (на деликтно основание), като при заплащане на общото задължение от един от солидарните длъжници - Прокуратура на Република България, в нейния патримониум е възникнало регресно право за връщане на припадащата се на останалите солидарни длъжници част от целия дълг (във вътрешните отношения; при липса на противно установено те отговарят поравно - арг. чл. 127, ал. 1 ЗЗД), като поради неоснователност на всички релевираны в отговора на исковата молба оспорвания и материалноправни възражения всеки един от неплатилите общото задължения солидарни длъжници трябва да

възстанови на платилия солидарен длъжник сумата от по 104126,99 лв.

Съобразно релевираните в исковата молба фактически твърдения възникването на спорното материално право по регресния иск се обуславя от осъществяването на следните материални предпоставки (юридически факти): 1) страните в настоящото исково производство да са солидарни длъжници; 2) ищецът да е заплатил общия дълг на действителния кредитор при възникнала пасивна солидарност и 3) във вътрешните отношения между солидарните длъжници да не е уговорен нещо различно, което да измени уредената в чл. 127, ал. 1 ЗЗД презумпция за разпределяне на общия дълг поравно.

Както е изяснено в постановеното от САК по реда на чл. 267, ал. 1 ГПК Определение от 28.10.2021 г., именно по гр. д. № 15271/2013 г. по описа на СГС, ГО, I-21 с-в е бил предмет предявеният срещу солидарните длъжници иск за заплащане на дължимото обезщетение за причинените имуществени вреди - в полза на кредитора „Национален институт за изследване на вино, спиртни напитки и етерични масла” ЕООД, като въззивникът е бил страна по него, поради което е обвързан от субективните и обективните предели на влязлото в сила решение, което е било изпълнено от един от солидарните длъжници – ПРБ (ищец в настоящото съдебно производство; последното обстоятелство се установява от събраните по делото доказателства). Следователно, всички възражения за недължимост на общия дълг е следвало да се релевират именно в това исково производство. От друга страна, всички останали възражения, които този солидарен длъжник може да противопостави на ищеца, са свързани **единствено** с изпълнението на влязлото в сила решение, с което по несъмнен начин (със СПН) е установено, че страните в настоящото съдебно производство са солидарни длъжници по общия дълг – арг. чл. 122, ал. 1 ЗЗД, поради което за формулирането на тези възражения и надлежното им въвеждане в предмета на настоящото исково производство са ирелевантни фактите, установявани по гр. д. № 15271/2013 г. по описа на СГС, ГО, I-21 с-в и дознание ЗМ № 5118/2005 г. Нещо повече, особеният представител на въззивника е могъл като негов представител, респ. свободно като лице, упражняващо адвокатска професия, да получи достъп до материалите по тези дела и своевременно да организира защита на ответника.

При пасивната солидарност възникват две или повече паралелни облигационни правоотношение с един и същ предмет (ако друго не е установено), като пълното заплащане на дълга от един солидарен длъжник предпоставя погасяването на останалите задължения на солидарните длъжници към кредитора - арг. чл. 123, ал. 1, изр. 1 ЗЗД. Като със сила на пресъдено нещо е установено съществуването на пасивната солидарност между страните в настоящото съдебно производство, преклудирана е възможността в друг съдебен процес (включително и при разпределения на съответната припадаща се част от общия дълг, когато той е изпълнен само от един солидарен длъжник, какъвто е настоящият случай) да се навеждат общи възражения на солидарните длъжници, които са могли да бъдат релевирани до приключване на съдебното дирене в предходния исков процес. В този смисъл, неоснователно се явява първият поддържан от въззивника довод за неправилност на обжалваното решение поради допускане на твърдените процесуални нарушения.

Установява се от платежното нареждане от 19.07.2019 г. и от извлечението от банковата сметка на Прокуратурата на Република България (намиращи се от л. 114 до л. 131 от кориците на първоинстанционното дело), че в изпълнение на породената пасивна солидарна отговорност ищецът е заплатил **изцяло** общия дълг, поради което в негова полза е възникнало уреденото в чл. 127, ал. 2, изр. 1 ЗЗД регресно право да иска от останалите солидарни длъжници съответната припадаща се част от този дълг (съобразно вътрешните им отношения).

Ирелевантно за правилното решаване на правния спор, предмет на настоящото дело, е обстоятелството дали ищецът е заплатил на кредитора процесните задължения без да е уведомил за това останалите солидарни длъжници. Този факт би бил от значение единствено за причинените вреди от недължимо повторно плащане на общия дълг от друг солидарен длъжник, вследствие на което би се достигнало до неоснователно обогатяване на кредитора (в този случай, например, вредите биха се изразявали в сторените разноски за връщане на недължимо заплатеното). От друга страна, същественото по настоящото дело обстоятелство е дали въззивникът е удовлетворил породеното в полза на ищеца регресно право, а не дали нему са причинени имуществени вреди от неуведомяването му за процесното плащане. Той нито твърди, нито установява, че поради неизпълнение на това правно задължение от ищеца са му причинени определени вредоносни последици. Нещо повече, такива фактически твърдения не са релевирани в преклузивния срок - срока за отговор на исковата молба (по чл. 131 ГПК), като не са предявени като отбранително защитно средство насрещни вземания, основани на неизпълнение на това правно задължение - чрез компенсаторно възражение, респ. чрез насрещен иск, поради което и този правен довод на въззивника за неправилност на обжалваното решение се явява неоснователен.

Регресното вземане, дори в неговото предметно съдържание да се включват освен главни, но и акцесорни вземания, вкл. и заплатени дължими мораторни лихви, е едно **единно**, поради което то само по себе си представлява главно парично притезание (главница), поради което във вътрешните отношения всеки солидарен длъжник трябва да обезщети причинените на платилия общия дълг солидарен длъжник имуществени вреди поради неизпълнение в темпорално отношение на породеното регресно парично задължение (исковата молба по своето правно естество представлява покана за плащане по смисъла на чл. 84, ал. 2 ЗЗД). В този смисъл, ответниците дължат като законна последица от уважаване на осъдителния иск за заплащане на породеното регресно вземане (главницата) и законната лихва върху нея - от исковата молба до окончателното му удовлетворяване, заявена като акцесорна претенция. Само за пълнота на изложението трябва да се изясни, че твърденият анатоцизъм би възникнал единствено при лихвоносно задължение, при което се заплаща възнаградителна лихва върху възнаградителна лихва като граждански плод - арг. чл. 10, ал. 3 ЗЗД и чл. 294, ал. 2 ТЗ. Не е такъв настоящият случай - законната мораторна лихва като законна последица от уважаване на паричен иск притежава обезщетителна функция, а не представлява граждански плод, поради което и последният довод на въззивника за неправилност на обжалваното решение е неоснователен.

Тъй като в процеса на доказване се установиха по несъмнен начин всички правопораждащи спорното материално право юридически факти, предявеният регресен иск се явява изцяло основателен.

С оглед на обстоятелството, че правният извод, до който въззивната инстанция е достигнала, съответства изцяло на крайните правни съждения на първоинстанционния съд, обжалваното решение следва да бъде потвърдено, а въззивната жалба оставена без уважение.

Предвид изхода на спора пред настоящата съдебна инстанция на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. с чл. 273 ГПК в полза на въззиваемия трябва да се присъдят сторените пред САС съдебни разноски - **1000 лв.**, представляващи внесено и заплатено на назначения от съда на въззивника особен представител по реда на чл. 47, ал. 6 ГПК адвокатско възнаграждение. Тъй като при предявяване на въззивна жалба предварително не се дължи от особения представител държавна такса за разглеждане на въззивната жалба, на основание чл. 77 ГПК и съобразно задължителните за правосъдните органи тълкувателни разяснения, дадени в т. 7 от ТР № 6/6.11.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 6/2012 г., ОСГТК, въззивникът трябва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на САС дължимата държавна такса в размер на сумата от **2082,54 лв.** (в случай обаче че с очевидно неоснователни жалби на въззивника са причинени имуществени вреди, изразяващи се в заплатени от ищеца възнаграждения на особения представител, респ. в заплатена държавна такса, страната би притежавала деликтен иск към този представител), а на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. с чл. 78, ал. 8 ГПК, чл. 273 ГПК, чл. 37 ЗПП и чл. 25, ал. 1 НЗПП сумата от **450 лв.** - юрисконсултско възнаграждение за осъществено процесуално представителство на въззиваемия.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 261983/22.12.2020 г., постановено по гр. дело № 10933/2019 г. по описа на СГС, ГО, I-20 състав - в обжалваната му част.

РЕШЕНИЕТО в останалата част като необжалвано е влязло в сила.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, във вр. с чл. 78, ал. 8 ГПК, чл. 273 ГПК, чл. 37 ЗПП и чл. 25, ал. 1 НЗПП И. А. Б., ЕГН *****, с адрес гр. **, кв. „****“, ул. „****“ № 20 да **заплати** на ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с адрес гр. София, бул. „Витоша“ № 2 **сумата** от **1000 лв.** – съдебни разноски пред САС, както и сумата от **450 лв.** - юрисконсултско възнаграждение за осъществено процесуално представителство пред САС.

ОСЪЖДА на основание чл. 77 ГПК И. А. Б. да **заплати** в полза на бюджета на САС сумата от **2082,54 лв.** - дължима държавна такса за въззивното обжалване.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния касационен съд по правилата на чл. 280 ГПК в 1-месечен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от настоящото Решение да се връчи на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____